

247057

การรื้อฟื้นเครื่องนำสารเสนเทศบุพพนของหังตมุกประชาชนในจังหวัดปทุมธานี

ภาติรักษ์ต์ ฉานสูงเนิน

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นพดักฐตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณทิศ (บรรณารักษศาสตรบัณฑิตและสารนิเทศศาสตร)

ปีการศึกษา 2554

b00252032

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247057

การสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชนของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดปทุมธานี

มาลีรัชต์ ฉานสูงเนิน

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

BUILDING A COMMUNITY INFORMATION NETWORK
FOR PUBLIC LIBRARIES IN PATHUM THANI PROVINCE

MALEERAT CHANSUNGNOEN

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE)

2011

COPYRIGHTED BY RAMKAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชนของห้องสมุดประชาชนใน
จังหวัดปทุมธานี

ชื่อผู้เขียน นางสาวมาลีรัชต์ ฉานสูงเนิน

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ศิริพร ศรีเชลียง

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

พิมล พุพิพิธ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุพิพิธ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.วันทนา

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุภัทรา วันทายนต์)

ดร.ประภาส

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์)

รศ.ศรีเชลียง

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ศิริพร ศรีเชลียง)

พชช.ผด. เค้นไผ่น

กรรมการ

(นางพชช.ผด. เค้นไผ่น)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชนของห้องสมุดประชาชนใน
จังหวัดปทุมธานี

ชื่อผู้เขียน นางสาวมาลีรัชต์ ฉานสูงเนิน

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2554

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ศิริพร ศรีเชลียง

247057

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชนของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดปทุมธานี (2) ปัญหาและอุปสรรคการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชน และ (3) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นหัวหน้าบรรณารักษ์ หรือบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงาน หรือเจ้าหน้าที่ของห้องสมุดประชาชนจังหวัดปทุมธานี จำนวน 16 คน และผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 356 คน

ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดประชาชนมีนโยบายหรือวัตถุประสงค์ในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนจังหวัดปทุมธานีให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้บริการความรู้และความบันเทิงในทุกรูปแบบแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย เน้นการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน เพื่อพัฒนาประชาชนให้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด รวมทั้งให้ความรู้ที่ได้จากการอ่านไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และมีสถานภาพเป็นนักศึกษาในระดับ ปริญญาตรี โดยผู้ใช้เข้ารับบริการในวันเสาร์มากที่สุด และใช้บริการในช่วงเวลา 10.30-12.30 น. ส่วนใหญ่ใช้บริการ 1-2 ครั้งต่อเดือน เพื่อความนันทนาการ ปัญหาการใช้บริการห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากไม่มีเวลามาใช้บริการและไม่มีสิ่งจูงใจที่จะต้องมาบริการห้องสมุด

ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชนของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ใช้มีความคิดเห็นต่อการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชนอยู่ในระดับมากเพียงหนึ่งด้าน คือการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต

จากการเปรียบเทียบปัญหาการใช้ห้องสมุดพบว่า ผู้ใช้บริการที่ใช้บริการห้องสมุดต่างกัน มีปัญหาการใช้บริการห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ใช้ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชนของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

Thesis Title Building a Community Information Network for
Public Libraries in Pathum Thani Province

Student's Name Miss Maleerat Chansungnoen

Degree Sought Master of Arts

Field of Study Library and Information Science

Academic Year 2011

Advisory Committee

1. Asst. Prof. Dr. Prapat Pawinun

Chairperson

2. Assoc. Prof. Siripon Sichaliang

247057

In this survey research investigation, the researcher investigates (1) the building of a community information network for public libraries in Pathum Thani province. The researcher also considers (2) problems in and obstacles to the building of such a network. Finally, the researcher examines (3) the opinions of members of the general public toward the potential construction of the network.

The sample population consisted of 16 library heads or operational librarians, or other personnel employed at public libraries in Pathum Thani province in addition to 356 users of public libraries in Pathum Thani province.

Findings are as follows:

Public library policies and objectives favor the development of public libraries in Pathum Thani province such that they should be a resource for life-long learning providing knowledge and various forms of entertainment as services to members of the general public regardless of gender or age.

Stressed is the development of libraries such that they will become centers for organizing community activities designed to assist community residents to become more knowledgeable and wise. In addition, reading is encouraged for the sake of fostering knowledge and wisdom on the part of community residents as a public library goal.

Most of the users of the public libraries in Pathum Thani province were females below the age of twenty whose status was that of students at the undergraduate level. Users most frequently utilized the services on Saturdays. The interval at which these services were used was between 10:30 and 12:30 hours. Most of the subjects under study used the services once or twice monthly for purposes of recreation. Overall, problems in using the service of the libraries were at a moderate level. The users did not have time to use the services and were not motivated to use the services provided by the libraries.

Overall, users of public libraries exhibited opinions regarding the building of community information network of public libraries in Pathum Thani at a moderate level. When considered in each aspect, it was found that users displayed opinions regarding the building of a community information network at a high level in only one aspect, viz., the aspect of developing libraries that have life in them.

In comparing user problems in utilizing the libraries, the researcher found that differences between users were correlated with differences in problems concerning library services in an overall picture. In addition, it was also found that differences in the demographical characteristics of gender, age, occupation, and educational qualifications were not paralleled by concomitant differences in opinions regarding the building of a community information network by public libraries in Pathum Thani province.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ศิริพร ศรีเชลียง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านและประธานสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนเอาใจใส่ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็น อย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยปทุมธานี ดร. ชนาทนต์ ยืนยง ที่ได้ ให้โอกาสในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนา และเพิ่มพูนความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการของบุคลากร

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่ได้ ให้การอบรม สั่งสอน ถ่ายทอดวิชาความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ต่าง ๆ ในทุกเรื่อง เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณหัวหน้าบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนในจังหวัด- ปทุมธานี รวมถึงประชาชนที่ใช้บริการห้องสมุดที่กรุณาตอบแบบสอบถามสำหรับการ- วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนญาติพี่น้อง ที่ทุกคนคอยเป็นกำลังใจ ผลักดัน ให้ความช่วยเหลือจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ที่เป็นกำลังใจ ให้ข้อคิด สนับสนุน ในการจัดทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กระทั่งเป็นผลสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่อง- บูชาพระคุณของบุพการีทุกคน คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพ

มาลีรัชต์ ฉานสูงเนิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง	(12)
สารบัญภาพประกอบ.....	(15)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายและความสำคัญของห้องสมุดประชาชน	11
ความเป็นมาของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย.....	13
เครือข่ายสารสนเทศชุมชน	45
ข้อมูลจังหวัดปทุมธานี.....	70
ห้องสมุดประชาชนในจังหวัดปทุมธานี.....	73
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	78
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	86

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87
วิธีการรวบรวมข้อมูล	90
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	91
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยงาน	92
ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชน....	96
ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชน.....	100
สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	101
สภาพการให้บริการห้องสมุดประชาชน.....	105
สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการสารสนเทศชุมชน.....	108
ความคิดเห็นของประชาชนในการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชน...	110
เปรียบเทียบปัญหาการให้บริการห้องสมุดของประชาชน.....	116
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	127
สรุปผลการวิจัย	129
อภิปรายผลการวิจัย	133
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	143
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	144
ภาคผนวก	
ก แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	145
ข แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	149
บรรณานุกรม.....	160
ประวัติผู้เขียน	170

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	นโยบายหรือวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชน.....	96
2	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนมา.....	101
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามห้องสมุดประชาชน เพศ อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา.....	103
4	จำนวนและร้อยละของวันที่ใช้บริการห้องสมุดประชาชนบ่อยครั้งที่สุด..	105
5	จำนวนและร้อยละของเวลาที่ใช้บริการห้องสมุดประชาชนบ่อยครั้งที่สุด	106
6	จำนวนและร้อยละของความถี่ในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน.....	106
7	จำนวนและร้อยละของเหตุผลในการใช้บริการห้องสมุด.....	107
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการใช้บริการสารสนเทศชุมชนของห้องสมุดประชาชน.....	108
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในส่วนของ ผู้ใช้บริการ	108
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการในส่วนของ ห้องสมุดประชาชน.....	109
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนในการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชนของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดปทุมธานี.....	110
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนในการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชน ด้านบริการข้อมูลข่าวสารของชุมชน.....	111

ตาราง	หน้า
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชน ในการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชน ด้านบริการส่งเสริมการเรียนรู้ ของชุมชน.....	112
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชน ในการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชน ด้านบริการการจัดกิจกรรม ของชุมชน.....	113
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชน ในการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชน ด้านพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ ในชุมชน.....	114
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชน ในการสร้างเครือข่ายสารสนเทศชุมชน ด้านการพัฒนาห้องสมุดประชาชน เป็นห้องสมุดมีชีวิต.....	115
17 เปรียบเทียบปัญหาการใช้บริการของประชาชนต่อการสร้างเครือข่าย สารสนเทศชุมชน จำแนกตามเพศ.....	116
18 เปรียบเทียบปัญหาการใช้บริการของประชาชนต่อการสร้างเครือข่าย สารสนเทศชุมชน จำแนกตามอายุ.....	117
19 เปรียบเทียบปัญหาการใช้บริการของประชาชนต่อการสร้างเครือข่าย สารสนเทศชุมชน จำแนกตามอาชีพ.....	118
20 เปรียบเทียบปัญหาการใช้บริการของประชาชนต่อการสร้างเครือข่าย สารสนเทศชุมชน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	119
21 เปรียบเทียบปัญหาการใช้บริการของประชาชนต่อการสร้างเครือข่าย สารสนเทศชุมชน จำแนกประเภทห้องสมุดประชาชน.....	120

22	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการใช้ห้องสมุดของ ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน ด้านห้องสมุดประชาชน เป็นรายคู่ จำแนก ตามประเภทของห้องสมุดประชาชนโดยรวม.....	121
23	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการใช้ห้องสมุดของ ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน ด้านห้องสมุดประชาชน เป็นรายคู่ จำแนก ตามประเภทของห้องสมุดประชาชน.....	121
24	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างเครือข่ายสารสนเทศ ชุมชน จำแนกตามเพศ.....	122
25	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างเครือข่ายสารสนเทศ ชุมชน จำแนกตามอายุ.....	123
26	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างเครือข่ายสารสนเทศ ชุมชน จำแนกตามอาชีพ.....	124
27	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างเครือข่ายสารสนเทศ ชุมชน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	125
28	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างเครือข่ายสารสนเทศ ชุมชน จำแนกตามประเภทของห้องสมุดประชาชน.....	126

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 แผนที่ห้องสมุดประชาชนในจังหวัดปทุมธานี.....	72
2 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดปทุมธานี	74
3 ห้องสมุดประชาชนอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี	75